

**ADVIES VOOR RICHTLIJNEN VOOR HET MILIEUEFFECTRAPPORT
BIJSTOKEN VAN ZUIVERINGSSLIB IN DE AFVALVERBRANDINGSINSTALLATIE
(AVI) AMSTERDAM**

26 FEBRUARI 2001

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING.....	3
3.1 Probleemstelling.....	3
3.2 Doel.....	4
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	5
4.1 Herkomst en samenstelling van te verwerken afvalstoffen.....	5
4.2 Inrichting van het terrein.....	5
4.3 Procesomschrijving.....	5
4.4 Alternatieven/(uitvoerings)varianten.....	6
4.5 Nulalternatief.....	7
4.6 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	8
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING, GEVOLGEN VOOR HET MILIEU.....	8
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN.....	9
7. LEEMTEN IN INFORMATIE EN EVALUATIEPROGRAMMA.....	9
8. PRESENTATIE EN SAMENVATTING.....	10

1. INLEIDING

De Gemeentelijke Dienst Afvalverwerking van Amsterdam is voornemens in haar bestaande afvalverbrandingsinstallatie (AVI) aan de Aziëhavenweg, Amsterdam-West zuiveringsslib bij te gaan stoken. In de vier bestaande verbrandingslijnen tezamen zal maximaal 160.000 ton per jaar mechanisch ontwaterd zuiveringsslib (maximaal tot 20 % bijgemengd) worden meeverbrand. In maart 2001 wordt naar verwachting het bijstoken van zuiveringsslib als proef in een eerste lijn in werking gesteld, nadat in 1998 praktijkproeven met het meeverbranden van zuiveringsslib hebben plaats gevonden. Naar verwachting zal in de toekomst ook het zuiveringsslib worden verwerkt afkomstig van de nieuw te bouwen rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Amsterdam-West¹ op een terrein direct zuidelijk van de AVI gelegen. Er zijn een aantal koppelingen tussen de AVI en de nieuwe RWZI voorzien op ondermeer het gebied van energiehuishouding, milieu (geur en water) en samen gebruik maken van voorzieningen.

Ten behoeve van de besluitvorming over het voornemen tot bijstoken van zuiveringsslib wordt milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd (Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: categorie D 18.3). Bevoegd gezag in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) is Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. Bevoegd gezag in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) is Rijkswaterstaat, directie Noord-Holland.

Het MER zal door de provincie Noord-Holland tevens worden gebruikt voor besluitvorming over herziening van het beleid ten aanzien van de verwerking van zuiveringsslib.

Bij brief van 11 december 2000² is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging formeel van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 21 december 2000³.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁴. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de reactie van het AOO⁵, die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

¹ Zie m.e.r. project 1136, kennis gegeven op 15 november 2000.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2.

⁴ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en overige projectgegevens.

⁵ Bijlage 4 geeft een overzicht van deze reactie.

In dit advies wordt voortgebouwd op de inhoud van de startnotitie, die een goed beeld geeft van de beoogde werkwijze en de inhoud op hoofdlijnen van het MER. De Commissie brengt vooral aanvullende, specifieke aandachtspunten naar voren.

Bij het opstellen van het advies heeft de Commissie kennis genomen van de Evaluatie Slibverwerking fase I van december 1998, van het "Evaluatieverslag Milieu-Effectrapportage Afvalverwerkingsinrichting Amsterdam" (1997) en van de vergunningaanvraag Wm en Wvo van juli 1999, waarin de huidige opzet van de AVI wordt beschreven.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De belangrijkste punten, waar in het MER bijstoken zuiveringsslib in AVI Amsterdam aandacht aan moet worden besteed, zijn:

- De doelmatigheid van het initiatief en hoe het past binnen de ontwikkelingen in het (inter)nationale en provinciale beleid voor de verwerking van (communaal) zuiveringsslib. Dit vooral ten aanzien van:
 - de (hoogwaardigheid van de) roosteroventechnologie in combinatie met de betreffende rookgasreiniging en energierugwinning ten opzichte van andere thermische verwerkingsmethoden (zoals centraal verbranden in een wervelbedoven, bijstoken in een kolencentrale of cementoven);
 - de milieuprestaties ten opzichte van het bestaande provinciale beleid in Noord-Holland: drogen in thermische drogingsinstallaties en storten.
- Bijzondere aandacht verdienen daarbij de aspecten energierendement (optimaal exergetisch rendement) en de kwaliteit en mate van (meer hoogwaardige) nuttige toepassing van de reststoffen, alsmede verschillen in emissies naar de lucht zoals van kwik; het gaat ook om de mate van besparing op fossiele brandstoffen en terugdringing van emissie van broeikasgassen (CO₂).
- Op uitvoeringsniveau gaat het om de voor- en nadelen van verder voordrogen van slib met nog beschikbare restwarmte, zodat een autotherme verbranding van het slib met energiewinst mogelijk wordt, ten opzichte van andere reële mogelijkheden om die restwarmte nuttig te passen.
- Het zo optimaal mogelijk gebruik maken van samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van energiehuishouding, milieu en anderzins tussen de AVI en de nabij gelegen, geplande RWZI West.
- De acceptatiecriteria voor de samenstelling van het bij te stoken slib in relatie tot de kwaliteit van het vlieggas, bodemas en rookgasreinigingsresiduen en welke aanvullende maatregelen eventueel nodig zijn om aan de eisen van het Bouwstoffenbesluit te kunnen voldoen.
- Een gedetailleerde massabalans voor kwik.
- Rookgasemissieconcentraties, emissievrachten, immissieconcentraties en emissiebeperkende maatregelen (ALARA) bij maximale bijstookcondities (vier lijnen); voor de bestaande situatie gebaseerd op kwantitatieve meetgegevens; voor het bijstoken bij voorkeur gebaseerd op de (eerste) meetresultaten van de grootschalige proefinstallatie van de eerste lijn.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling

De aanleiding en de ontwikkelingen die tot dit initiatief van bijstoken in eerst één lijn en daarna maximaal vier lijnen hebben geleid, dienen te worden beschreven.

Doelmatigheid

Informatie voor de onderbouwing van de doelmatigheid van het initiatief dient te worden gegeven om een zinvolle vergelijking mogelijk te maken met andere mogelijkheden voor (thermische) verwerking van zuiveringsslib.

Bij doelmatigheid gaat het vooral om:

- de hoogwaardigheid van de technologie van verwerken van communaal zuiveringsslib;
- een op het aanbod afgestemde capaciteit, mede gelet op bestaande en gë-programmeerde verwerkingscapaciteiten.

In de startnotitie wordt in § 4.3 (pag. 13) een aantal op praktijkschaal toepasbare alternatieve verwerkingstechnieken van mechanisch ontwaterd zuiveringsslib opgesomd. Het onderling vergelijken van deze verwerkingsmogelijkheden zal ook dienst doen ter onderbouwing van de (eventuele) herziening van het provinciaal beleid over slibverwerking.

De Commissie adviseert daarbij de volgende verwerkingsmogelijkheden te betrekken:

- de huidige roosteroventechnologie van AVI Amsterdam, in combinatie met de betreffende rookgasreiniging en energierugwinning;
- de huidige verwerkingsmethode in Noord-Holland (drogen in twee thermische drogingsinstallaties, waaronder Beverwijk);
- (mono of mee) verbranden in een wervelbedoven (voorbeeld DRSH Zuiveringsslib te Dordrecht);
- natte oxidatie.

Bijzondere aandacht verdienen daarbij de aspecten energierendement (optimaal exergetisch rendement) en de kwaliteit en mate van (meer hoogwaardige) nuttige toepassing van de reststoffen, alsmede verschillen in emissies naar de lucht zoals van kwik; het gaat ook om de mate van besparing op fossiele brandstoffen en terugdringing van emissie van broeikasgassen (CO₂).

In 1997 heeft TNO in opdracht van het ministerie van VROM LCA's uitgevoerd voor 23 combinaties van conversietechnieken en biomassastromen. In 2000 heeft Haskoning een opdracht gekregen van het ministerie van VROM voor een BAT-document (best available techniques) over grootschalige afvalverbranding, waarbij ook rioolzuiveringsslib aan de orde komt. Van de resultaten van beide studies kan mogelijk nuttig gebruik worden gemaakt bij de onderlinge vergelijking van genoemde verwerkingsmethoden.

Behoudens de eventuele voordelen van relevante combinaties van verwerkingstechnologieën dienen in het MER ook de nadelen aan de orde te komen en dient te worden beschreven hoe nadelen kunnen worden beperkt. Hierbij kan worden gedacht aan de benodigde voorbehandeling, regelbaarheid van

het proces en bedrijfszekerheid en de kwaliteit, omvang en afzetbaarheid van reststoffen.

Duidelijk zal gemaakt moeten worden in hoeverre het initiatief spoort met het afvalstoffenbeleid en de sterke ontwikkelingen daarin voor planning van verbrandingscapaciteit van niet gevaarlijk afval, zodat de plaats van dit initiatief in de (toekomstige) Nederlandse structuur voor de afvalverwijdering wordt verduidelijkt. Tevens dient ingegaan te worden op het convenant met de afvalverbrandingssector om meer energie uit afval te halen en de afspraak (het convenant) van augustus 2000 tussen de kolencentrales en de rijksoverheid om 475 MW kolen als brandstof te vervangen door biomassa en afval (zoals zuiveringslib).

Er zal ook een relatie gelegd moeten worden met het (nog) vigerende beleid, zoals vastgelegd in (de tweede en derde wijziging van) het tweede Tienjareplan afvalstoffen (TJP.A II) en met het provinciale beleid inzake de verwerking van zuiveringslib. Anticipeer zo veel mogelijk op het in ontwikkeling zijnde Landelijke AfvalbeheersPlan (LAP). Daarbij zal antwoord moeten worden gegeven op de vraag in hoeverre het initiatief van GDA in overeenstemming is met het vigerende nationale beleid van krappe planning voor verbranding van huishoudelijk en daarmee te vergelijken bedrijfsafval uit het TJP.A II en met de voorkeur voor toepassing van technieken met een hoog energierendement, zoals tevens vastgelegd in het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP-3).

3.2 Doel

Uit het MER zal duidelijk moeten blijken welke concrete milieudoelen, met name voor het te behalen (netto) energierendement en de mate van (hoogwaardige) nuttige toepassing van diverse restfracties, worden nagestreefd.

Doelen moeten zoveel mogelijk kwantitatief gesteld worden, opdat deze meetbaar en dus toetsbaar zijn. De Commissie adviseert om bij de doelstellingen onderscheid te maken in (wettelijke) randvoorwaarden en doelstellingen die het ambitieniveau voor dit initiatief helder maken.

Duidelijk dient te worden in welke mate aan de randvoorwaarden en uitgangspunten die gelden voor dit initiatief zal worden voldaan. Het betreft vooral de uitgangspunten voor luchtmissies, zoals het Besluit Luchtmissies Afvalverbranding, de nieuwe NeR Lucht, de emissiewaarde voor ammoniak, streefwaarden voor stoffen zoals dioxines, PCBs en kwik, voor nuttige toepassing van energie, voor nuttige toepassing van reststoffen en lozing van koelwater (koelwaterrichtlijnen) en afvalwater.

Tevens moet duidelijk worden hoe dit initiatief past dan wel zal gaan passen in het nationale beleid, inclusief de vertaling van de Europese regelgeving in de nationale wet -en regelgeving.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen kunnen hebben voor het milieu.

4.1 Herkomst en samenstelling van te verwerken afvalstoffen

In het MER dienen de volgende aspecten beschreven te worden:

- hoeveelheid, aard, herkomst, bandbreedte van samenstelling en energie-inhoud van het te verwerken zuiveringslib, waarbij duidelijk aangegeven wordt of zowel communaal als industrieel slib wordt beschouwd;
- de acceptatiecriteria en -procedure voor aard en samenstelling (verontreinigingsgraad) van de input van het slib ten aanzien van onder andere organische micro-componenten zoals PCB, halogeen- en zwavelgehalte, kwik, cadmium, zware metalen, dit in verband met de (lucht)emissies en de kwaliteit en afzetbaarheid van reststoffen;
- welke mixen zuiveringslib + huishoudelijk afval (en daarmee te vergelijken bedrijfsafval) verantwoord kunnen worden meeeverbrand gelet op de grens- en streefwaarden voor luchtmissies en grenswaarden van het Bouwstoffenbesluit.

4.2 Inrichting van het terrein

Een beschrijving van:

- de inpassing van de te realiseren nieuwe voorzieningen op het terrein van de bestaande inrichting, ook wat betreft opslag, overslag en logistiek;
- de wijze van transport en overslag van zuiveringslib van elders dan de geplande nieuwe RWZI Amsterdam-West, het aantal vervoersbewegingen per as, per persleiding en per schip, en hoe vervoer over de weg daarbij kan worden geminimaliseerd.

4.3 Procesomschrijving

Een duidelijke beschrijving van:

- de installatie en procesomstandigheden (verblijftijd in de gasfase⁶, temperatuur, zuurstofgehalte);
- de koppelingen met de nieuw te bouwen RWZI;
- een energiebalans waaruit (de veranderingen in) het te realiseren energetisch rendement (elektrisch en thermisch) ten gevolge van het bijstoken eenduidig kan worden afgeleid; inclusief de levering van stoom, industrieel (proces)water en soorten restwarmte aan derden (bedrijven en woningen in de omgeving), dit met bijzondere aandacht voor de wisselwerkingen met de beoogde nieuwe RWZI;
- een massabalans voor milieu-kritische componenten; met een gedetailleerde massabalans voor kwik, dit inclusief eventuele interne kringlopen,

⁶ Aangegeven dient te worden op welke aannames de verblijftijd is gebaseerd (zoals op de maximale capaciteit en het volume).

waar uit duidelijk wordt in welk compartiment (lucht/ afvalwater/ restfracties) kwik kwantitatief uiteindelijk terecht komt;

- het stookdiagram;
- de toe te passen rookgasreiniging en de effectiviteit daarvan;
- de kwaliteitsborging van het inbrengen in de keteloven (Degrémont-systeem) en van het verbrandingsproces;
- de gevolgen van het bijstoken van zuiverings-slib voor de verbrandingscapaciteit van de AVI voor huishoudelijk en daarmee te vergelijken bedrijfsafval⁷.

Koppelingen met de nieuwe RWZI

Bij de synergiemogelijkheden tussen de AVI en de nieuwe RWZI, zoals genoemd in de startnotitie (pag. 8, 9) en in de startnotitie van de nieuwe RWZI (pag. 13) merkt de Commissie op dat het gebruik van biogas van de anaerobe zuiveringsstap van de RWZI in gasmotoren bij zowel de RWZI zelf als bij de AVI kan plaats vinden. De voor- en nadelen van de inzet van dit biogas bij beide inrichtingen dienen te worden beschreven.

4.4 Alternatieven/(uitvoerings)varianten

Alternatieven op strategisch niveau

Bij de motivatie van de keuze van het voorkeursalternatief en van het MMA op strategisch niveau zullen voornoemde alternatieve technologieën (zie § 3.1) aan de orde moeten komen en worden beoordeeld op milieueffecten, milieueffectiviteit en kosteneffectiviteit.

Uitvoeringsvarianten

Bij de motivatie van de keuze van het voorkeursalternatief en van het MMA op het inrichtings/ uitvoeringsniveau van het bijstoken van zuiverings-slib in de AVI dienen vooral de emissies (vrachten en concentraties), immisies en de mate van nuttige toepassing van restfracties van uitvoeringsvarianten onderling te worden vergeleken op milieueffectiviteit en kosteneffectiviteit.

Voor de duidelijkheid dient het voorkeursalternatief op inrichtingsniveau zodanig te worden gepresenteerd dat de milieugevolgen van de synergieën met de nieuwe RWZI en van het bijstoken van slib afzonderlijk inzichtelijk worden gemaakt.

In aanvulling op het gestelde in de startnotitie (pag. 13) in § 4.4 vraagt de Commissie nog aandacht voor de voor- en nadelen van verder voordrogen van slib met nog beschikbare restwarmte, zodat een autotherme verbranding van het slib met energiewinst mogelijk wordt, ten opzichte van andere reële mogelijkheden om die restwarmte nuttig te passen.

In het MER dient duidelijk omschreven te worden wat de maximaal haalbare verwerkingscapaciteit is voor het bijstoken van zuiverings-slib van alle vier lijnen tezamen.

⁷ Zie reactie nr. 1 (bijlage 4).

De emissies ten gevolge van het bijstoken van slib dienen ook te worden gesommeerd met de bestaande emissies ten gevolge van de totale bedrijvigheid op het GDA terrein.

Luchtemissies en reinigingsvoorzieningen

Beschrijf:

- de emissies van in het BLA genoemde stoffen, inclusief stof en (respirabel) fijn stof (PM 10 en PM 2.5⁸), kwik en zware metalen, alsmede PAK, PCB's;
- een overzicht van de CO₂ -uitstoot met en zonder bijstoken en de te realiseren integrale CO₂ -emissiereductie bij optimale synergie met de beoogde RWZI;
- de werking, monitoring en emissiereducties van het rookgasreinigings-systeem onder normale bedrijfsomstandigheden en bij (ernstige) storingen en incidenten;
- geuremissies en mitigerende maatregelen bij de aanvoer, opslag en behandeling van het slib (zoals afzuiging ruimten voor mogelijke toepassing als verbrandingslucht);
- de uitstoot naar de lucht per MW netto geproduceerde elektrische energie en per ton verwerkte droge stof dienen te worden aangegeven en vergeleken met emissies per MW van gangbare opwekkingsmethoden (van belang voor het strategisch niveau).

De emissies dienen vergeleken te worden met regionale en provinciale emissies en emissiedoelstellingen.

Reststoffen

Beschrijf:

- de kwaliteit en hoeveelheid van de resulterende restfracties (bodemas, vliegas, rookgasreinigingsresiduen, zoals filterkoek en beladen kool);
- in welke mate vaste restfracties nuttig kunnen worden toegepast en afgezet (categorieën Bouwstoffenbesluit) dan wel voor storten in aanmerking komen;
- technische mogelijkheden (zoals wassen) om hergebruik van fracties te maximaliseren.

Geluidemissies

- Beschrijf relevante veranderingen in geluidemissies (indien van toepassing).

Water

Beschrijf:

- vermeden thermische lozingen door restwarmtelevering aan RWZI;
- maatregelen om morsverliezen bij overslag van en naar schepen te beperken.

4.5

Nulalternatief

Volstaan kan worden met het beschrijven van de huidige situatie (achtergrondniveaus) en autonome ontwikkeling van de bestaande vier AVI lijnen

⁸ Gezien het gezondheidsbelang dat aan de emissie van deze fractie wordt gehecht.

zonder bijstoken van zuiveringsslib als referentiekader voor de beoordeling van de milieueffecten van het bijstoken.

4.6 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Het is belangrijk om doelgericht een MMA te ontwikkelen. Dit vraagt een open en creatieve houding. De Commissie adviseert om in dit ontwikkelproces vooral aandacht te besteden aan:

- het minimaliseren van emissies naar de lucht door toepassing van de best bestaande technieken;
- optimale recirculatie van rookgassen;
- maximaliseren van de energieopbrengst door (maximale) benutting van de restwarmte van de AVI⁹;
- de koelwaterlozingen van AVI en RWZI gezamenlijk zo mogelijk tot nullozing terugbrengen;
- verdergaande mogelijkheden om reststoffen nuttig toe te passen en dus niet te storten, dit al dan niet na behandeling van restfracties;
- extra voorzieningen ter beperking van geuremissies;
- de mogelijkheden om met complexvormers chemische reductie van kwik te voorkomen om daarmee het afvangstrendement te verbeteren.

Kosten mogen geen argumenten zijn om oplossingsrichtingen met belangrijke milieuvoordelen buiten beschouwing te laten bij de ontwikkeling van een MMA.

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING, GEVOLGEN VOOR HET MILIEU**

Een duidelijk overzicht dient te worden gegeven van de ligging en afstanden tot gevoelige (woon)gebieden en objecten in het studiegebied.

De (omvang van de) milieueffecten dienen te worden gebaseerd op de maximaal haalbare verwerkingscapaciteit van bijstoken in de vier bestaande lijnen.

Duidelijk dient beschreven te worden hoe de berekening tot stand is gekomen en welke basisgegevens daarbij zijn gebruikt, zoals waarden voor rookgasflow (inclusief temperatuur en watergehalte) en bedrijfstijden. In deze berekeningen dienen ook de effecten tijdens opstarten en het uit bedrijf nemen te worden meegenomen.

⁹ Bijvoorbeeld ook door restwarmte te gebruiken voor het verder voordrogen van het (mechanisch ontwaterd) zuiveringsslib, zodat (voor op strategisch niveau) dit slib met energiewinst elders in een kolencentrale/cementoven (afwegen tegen bijvoorbeeld hogere kwikemissies) kan worden bijgestookt dan wel (op uitvoeringsniveau) in de AVI.

De emissies van de autonome ontwikkeling van de bestaande AVI-inrichting, van inrichtingsvarianten voor het bijstoken en de som van beide dienen duidelijk in tabelvorm te worden gepresenteerd. Het gaat om een totaaloverzicht.

Op basis van de emissies moeten de immissies worden berekend; dit dient te worden verduidelijkt met kaarten waarop immissiecontouren zijn getekend.

De (lucht)immissieconcentraties en de depositie moeten worden gezien in het licht van de autonome ontwikkeling van de achtergrondconcentraties in de directe omgeving. Ook voor het aspect lozing van koelwater op het Noordzeekanaal dient het cumulatieve effect aan de orde te komen, mede in relatie tot de (maximaal verantwoorde) koelcapaciteit.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en (inrichtings)alternatieven en varianten moeten onderling én met de referentie (de autonome ontwikkeling zonder bijstoken) worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet waar mogelijk op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Dit houdt tevens in, met het oog op de beoordeling van de doelmatigheid, een vergelijkende weergave van de milieuprestaties van het bijstoken in de (vier) roosterovens met die van alternatieve verwerkingstechnologieën (zie § 3.1).

Bij de beschrijving van de invloed van de milieueffecten van de alternatieven/uitvoeringsvarianten moeten ook de heersende achtergrondconcentraties worden betrokken en de autonome ontwikkeling daarin. De effecten moeten aan bestaande normen worden getoetst, waarbij ook eventueel regionaal geldende afspraken betrokken moeten worden.

De Commissie beveelt aan een indicatie te geven van de kosten en milieuwinst van mogelijk aanvullende (extra) mitigerende maatregelen, met name in het kader van bouwstenen voor het MMA (milieueffectiviteit en kosteneffectiviteit).

7. LEEMTEN IN INFORMATIE EN EVALUATIEPROGRAMMA

Het MER dient informatie te bevatten over resterende leemten in kennis en onzekerheden, waarbij nadrukkelijk ingegaan wordt op de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het te nemen besluit.

Het verdient aanbeveling, dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor een gericht monitoring-/evaluatie-onderzoek wordt gegeven. De Commissie denkt daarbij in het bijzonder aan de volgende aspecten:

- de kwaliteit en mogelijkheden van nuttige toepassing van de reststoffen;

- de werkelijke verdeling van het transport per schip en pijp ten opzichte van per as en de gevolgen daarvan;
- de werkelijk optredende emissies van in het BLA genoemde stoffen.

8. PRESENTATIE EN SAMENVATTING

Maak bij de presentatie van de informatie een duidelijk onderscheid tussen de beschrijving van de onderlinge vergelijking van de alternatieve thermische verwerkingstechnologieën voor het verwerken van zuiveringslib en de beschrijving van uitvoeringsvarianten voor het bijstoken in de AVI.

Het MER dient als een zelfstandig leesbaar document te worden gepresenteerd. Ook de samenvatting van het MER moet als een zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. De samenvatting dient bij voorkeur de zelfde hoofdstukindeling te hebben als het hoofdrapport. Hiermee wordt de toegankelijkheid van de informatie bevorderd. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de doelmatigheid van het initiatief;
- de vergelijking van de inrichtingsvarianten;
- de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief en van het MMA;
- belangrijke leemten in kennis en informatie.

